

1. 16 Musho wa sechaba sa Lesotho: Lekgotla,
Moeteledi-pele.

Polelo ya ga Lebajwa wa Mofokeng ya re: nna ke mosotho wa ga Moshweshwe 'me ke bina phoka. Ga echo ke kwa ga Molapo, ke wa mophato wa ga Tshotetsi. 'Musho wa Basotho ke o itse ke sa tle ke ikgakolola. Mmusho wa Basotho ga o chwane le wa dichaba tse dingwe. Kgosi ya laola empa ga e kake ya laela ka mokwa o e seng wa chwanelo ya sechaba. Le gone kgosi ga e kake ya dira kgotsa go tlhoma molao ope e sa bolelela sechaba sa eona, kgotsa matona a eona kgotsa dikgosana (dibota) tsa gagwe. Ha kgosi e rata go ya go tlasela sechaba se sengwe, e bolelela batho ba eona le dikala tsa eona le dikgosana tsa eona pele. Ha ba dumela se a se bolelang, se dirwe jalo. Ha ba gana ga go na ka moo kgosi e ka dirang ka teng. Ha kgosi e re go dirwe selo se sechaba se sa se rateng 'me se ratwa ke dikala tsa gagwe hela, le gone ga se kake sa dirwa gonne sechaba ke shone kgosi. Pele e ne e re ha motho a tlola molao wa kgosi a bolawe. Kgosi ga e buse e le eosi ka molao wa Sesotho. E thuswa ke dikala tsa eone le dikgosana le lekgotla. 'Musho wa Sesotho o na le ditlhogo tse tharo e leng (1) Dikgosana (Dibota). (2) Matona. (3) Lekgotla. 'Me eo

2. mogolo ke kgosi. Ha makgotla a a sa dumele se se bewang ha pele ga bone ke kgosi, ga se ka ke sa dirwa ka go rata ga kgosi hela. Tiro ya dibota ke go kgweetsa batho (sechaba) mo go direneng ditiro tse dintle gore se chware molao o o bolelwang ke kgosi ka kutlwano. Di thusa le gore sechaba se reetse molao o o tlhomilweng. Tiro ya dikala ke go gakolola kgosi gore ha e re go dirwe tiro e e rileng ba gane ha e le tiro e e sa siamang. Le ha kgosi e re a re tlaseleng kgosi e ngwe, ha gane ha go sa ratege. Pele go iwa picong. Empa e iwa ha dibota di setse di tlile tsa kopana le kgosi. Ga na ga tshimololwa go gafa ka nako ya ga Letsie la Moshweshwe. Go no go gafua dipudi tse tlhano ka ngwaga. Ha a setse a le gauhi le go shwa, gafa ya nna shilling tse leshome (10/-). 'Mushong wa Lerothodi ha a sa ntse a kopanetse pusho le rragwe Letsie, gafa ya nna ponto (£1). Jaanong ha go

s409

- busa Kerefisi, gafa ya nna ponto le disheleng tse robileng meno e 'medi (£1. 8.). 'Me matona a gagwe a dumela e leng bo Makgaola le Sekonyana. Kala e kgolo ya ga Moshweshwe e ne e le Makoanyane. Motlhalosetsi wa gagwe e ne e le morwawe eo go tweng Tshekelo. E ne e le ena modiri wa ditiro tsa kwa Seqiti ha Maburu a thibeletse Moshweshwe Thaba-Bosigo. Dikala tsa ga
3. Letsie e ne e le Bapedi, 'me e kgolo e ne e bidiwa Kgwididi. Banna ba ba neng ba itsege gore ke ba lekgotla ja ga Lerothodi e ne e le Tladi le Nhau. Bapedi ba ba ile ba bewa dikala ka e ne e le batho ba ba tlileng bojakong hela 'me ba bewa dikala gonne e le ba dichaba di sele. Tiro ya Bapedi ba e ne e le go apeela kgosi dinama, empa tiro ya bone tota e ne e le go tsena lekgotla la 'musho. Matona (dikala) tsa ga Lerothodi e ne e le Tlhakanelo, Mochekwane le Raebele. Tlhakanelo le Raebele e ne e le ba Lekgotla. Mochekwane e ne e le eo tsamaisetsang Lerothodi mahoko a Maseru. Dikgosana tsa ga Lerothodi e ne e le Tshepe Kompi le Hajane. Matona a Letsie la bobedi e ne e le Sesa, Ramoalahi le Mafona. Sesa le Mafona ba ne ba tsena lekgotla. Ramoalahi o ne a dula Maseru a dirisa a lebela teng. Mafona e ne e le ena eo mogolo go Sesa. Dibote tsa gagwe e ne e le Mofoka oa Sebedi, Motlhetlhi oa Letsie le Lepolesa. Libote tse di ne di dula le ena di mo esetsa mahoko. Matona (dikala) tsa Kerefise e ne e le Matlabe, Kgajwane le Makgabane. Libote tsa gagwe e le Taele, Toka le Mphathe. Matlabe le Kgajwane e ne e le banna ba lekgotla. Mphathe e ne e le mokwadi wa mahoko. Taele e ne e le eo o dulang le kgosi. Botlhe jaaka e le libote le matona, ba tsena lekgotla.
4. Ha motho a le molato lekgotla le mo tlisa ha pele ka kgosi. Ha a duedisiwa, o duedisiwa dikgomo tse tlhano. Tsa kgosi di pedi, 'me dibote di duelwa ka kwedi. Ha sebota se tlotse molao, se athholwa ngwaga le dikgwedi tse thataro chankaneng. Ha letona le tlotse molao le athholwa dikgomo tse tlhano. Ha kgosi e sa dire ka molao e athholwa ke libote le dikala 'me a duedisiwe dikgomo tse leshome. Ha monna a tsena lekgotla ka dinako eotlhe le gone a itse go bua mahoko a lekgotla, o bewa kala ya kgosi. Ha motho

MMM

/kgotsa.....

s409

kgotsa sechaba se selese tla mo lehatshing ja Lesotho, 'me se batla boago, se ntse se be newa ke kgosi ka go utlwana le lekgotla. Empa ba sa duedisiwe gonne ba tlaa direla kgosi. Sechaba sé se na le tokela ya nyalana le beng ba lefatshe. 'Me kgosi ya bone e ntse e bewa e le seboteng 'me dikala le cone di ntse di nna gone. Basotho ba itse go tlamela batho ba dichaba di sele ha di le mo pushong ya bone. Libote di na le thata ya go duedisa motho yo o iponang molato, 'me ha a sa ipone molato, o isiwa kgosing go atholwa teng. Kgosi ya lemelwa, ya robelwa, ya holelwa ya rwalelelwa, ya tlhagolelwa, matlo a eona a a dilwa. 'Me ga gona ope wa dibote kgotsa wa dikala, kgotsa matsenela o e

5. kgethelang ka dijo. Ha go bolocwe letsholo, o hiwa dinama ke sechaba sa gagwe. Ha motho a hitlhetse mo seboteng, se mo isa kwa kgosing ka gonne e le eone e e laolang. 'Me jaanong lekgotla le mo dumelele go aga ha a batla go aga. Ha e le moeti hela, o dula kwa kgotla 'me a direla kgosi empa a hiwa dijo a elwa tlhōkō.

MMM

ENDS. 5. 409